

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika
(www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

2040522_RegNr_eI3-474-644/2021

<http://www.infolex.lt/tp/2040522>

Administracinė byla Nr. eI3-474-
644/2021
Teisminio proceso Nr. 3-62-3-02361-
2020-0
Procesinio sprendimo
kategorijos: 12.17; 41; 55.1.1

(S)

REGIONŲ APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

S P R E N D I M A S **LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU**

2021 m. spalio 19 d.
Kaunas

Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmų teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Audriaus Grauželio (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas), Dainos Kukalienės ir Astos Urbonienės,

sekretoriaujant Deimantei Lukoševičienei,

dalyvaujant pareiškėjo Č. T.-K. atstovui advokatui M. K.,

atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos atstovei E. N.,

viešame teismo posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrino administracinę bylą pagal pareiškėjo Č. T.-K. skundą atsakovei Kauno miesto savivaldybės administracijai, tretieji suinteresuoti asmenys A. A., I. A., K. I., J. J., R. K., L. O. T., J. I., J. T.-K., dėl įsakymo dalies panaikinimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

Pareiškėjas kreipėsi į teisimą, prašydamas panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos (toliau – ir Administracija) direktoriaus 2020 m. rugsėjo 4 d. įsakymo Nr. A1-465 dalį, kuria pareiškėjui bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausantis žemės sklypas, adresas (duomenys neskelbtini), unikalus (duomenys neskelbtini), įtrauktas į Nenaudojamos žemės sklypų sąrašą (toliau – ir Įsakymas).

Pareiškėjo atstovas teismo posėdžio metu skundą palaikė. Nurodė, jog Kauno miesto savivaldybės administracijos Eigulių seniūnija 2020 m. gegužės 20 d. raštu „Dėl neprižiūrimo žemės sklypo (duomenys neskelbtini)" Nr. 08-2-299 pareiškėją informavo, jog jam priklausantis žemės sklypas, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), adresas (duomenys neskelbtini), yra neprižiūrimas, todėl vadovaujantis Nenaudojamos žemės nustatymo tvarkos aprašu, seniūnija ketina šį sklypą įtraukti į Nenaudojamų žemės sklypų, kurie bus apmokestinti maksimaliu žemės mokesčio tarifu, sąrašą. Pareiškėjui buvo nurodyta nedelsiant sutvarkyti žemės sklypą, pastoviai jį prižiūrėti bei palaikyti tvarką ir švarą, o apie atliktus veiksmus žemės sklypo būklei pagerinti informuoti seniūniją. Reaguodamas į Eigulių seniūnijos rašte nurodytus reikalavimus, pareiškėjas kreipėsi į UAB „Paslaugų centras Ekoflora" dėl žolės pjovimo darbų atlikimo. 2020 m. birželio 17 d. minėta įmonė atliko žolės pjovimo darbus sklype, o apie atliktus darbus pareiškėjas elektroniniu paštu informavo Eigulių seniūniją bei pateikė darbų atlikimą pagrindžiančius įrodymus. Nepaisant to, Administracijos 2020 m. rugsėjo 11 d. raštu Nr. 29-2-842 „Dėl padidinto žemės mokesčio mokėjimo", pareiškėjas buvo informuotas apie tai, kad Kauno miesto savivaldybės administracijos direktorius, atsižvelgdamas į Nenaudojamos žemės nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Kauno miesto savivaldybės tarybos 2012 m. birželio 7 d. sprendimu Nr. T-286 (toliau - ir Aprašas) 9 punktą, ginčijamu 2020 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. A1-465 patvirtino Nenaudojamos žemės sklypų sąrašą, kuriuo pareiškėjo nuosavybės teise valdomam žemės sklypui už 2020 metus priklausau mokėti žemės mokestį 4 proc. tarifu.

Pažymėjo, kad Eigulių seniūnijos rašte nebuvo nurodyta, kokius konkrečius Kauno miesto tvarkymo ir švaros taisyklių punktus pareiškėjas pažeidė, ar kokių reikalavimų nevykdė. Taip pat nebuvo pateiktas sklypo apžiūros aktas su išsamiai aprašyta vaizdine medžiaga. Minėtas aplinkybes pareiškėjas sužinojo tik po to, kai 2020 m. rugsėjo 21 d. raštu kreipėsi į Kauno miesto savivaldybės administracijos Licencijų, leidimų ir paslaugų skyrių, prašydamas pateikti informaciją ir duomenis, kurių pagrindu minėtas žemės sklypas buvo įtrauktas į Nenaudojamų žemės sklypų sąrašą.

Nei pareiškėjas nei tretieji asmenys nebuvo informuoti apie 2020 m. liepos 20 d. žemės sklypo apžiūros rezultatus. Po 2020 m. liepos 20 d. pakartotinai atliktos žemės sklypo apžiūros, Eigulių seniūnija neišsiuntė pareiškėjui raginimo dėl žemės sklypo būklės pagerinimo, kaip tai numato Aprašo 6 punktą bei Kauno miesto tvarkymo ir švaros taisyklės. Jei Eigulių seniūnija būtų tinkamai įvykdžiusi teisės aktų reikalavimus, žemės sklypas nebūtų įtrauktas į 2020 metų Nenaudojamos žemės sklypų sąrašą. Be to, atsakovei 2020 m. gegužės 20 d. rašte nenurodžius jokių konkrečių aplinkybių dėl žemės sklypo nepriežiūros, iš pareiškėjo buvo atimta galimybė identifikuoti savo teisių bei pareigų turinį, jų pasikeitimą bei šio pasikeitimo pagrindus. Atsakovė pažeidė Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatas, gero viešojo administravimo principą.

Atsakovė atsiliepime ir atstovė teismo posėdžio metu su skundu nesutiko, prašė jį atmesti kaip nepagrįstą. Pažymėjo, kad pareiškėjas pažeidė Kauno miesto tvarkymo ir švaros taisyklių, patvirtintų Kauno miesto savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio

6 d. sprendimu Nr. T-559 (toliau – Tvarkymo ir švaros taisyklės), reikalavimus, todėl pareiškėjui priklausantis žemės buvo įtrauktas į Nenaudojamos žemės sklypų 2020 metų sąrašą.

Nenaudojamos žemės nustatymo tvarkos aprašo 6 punkte numatyta, kad Kauno miesto seniūnai nustatę nenaudojamos žemės sklypus, surenka įrodymus, ar kitaip užfiksuoja požymius, kad žemės sklypas atitinka Aprašo 5 punktą, registruotais laiškais įspėja žemės sklypų savininkus ir nuomininkus (naudotojus) apie ketinimą įtraukti į Nenaudojamos žemės sklypų sąrašą ir nustato protingą terminą (ne mažiau kaip 30 kalendorinių dienų) nustatytiems Tvarkymo ir švaros taisyklių pažeidimams pašalinti ir atlieka pakartotinę tokių sklypų patikrą. Pareiškėjas Eigulių seniūnijai nepateikė 2020 m. gegužės 20 d. apžiūros akte Nr. 08-8-60 nustatytas aplinkybes paneigiančių įrodymų. Minėtame akte yra nurodyta, kad pažeidžiamos Tvarkymo ir švaros taisyklės: sklypas neprižiūrimas, želia aukšta, nešienaujama žolė, varputis, piktžolės (dilgėlės), taip pat aktuose nurodyta, kuris Tvarkymo ir švaros taisyklių papunktis pažeistas. Be to, 2020 m. liepos 20 d. apžiūros akte Nr. 08-8-110 buvo užfiksuotos tokios pačios aplinkybės.

Pažymėjo, kad apie pareigą prižiūrėti žemės sklypą ir apie galimai teksiančią prievolę mokėti maksimalų žemės mokesčių, jei sklypo priežiūra nepasikeis ir Eigulių seniūnijai nebus pateikti įrodymai, jog faktinė situacija yra pasikeitusi, pareiškėjas buvo informuotas registruotu laišku, ši informacija taip pat buvo skelbiama viešai internete. Be to, prieš įtraukiant žemės sklypą į sąrašą, šis sklypas buvo kelis kartus apžiūrėtas, jo faktinė padėtis buvo užfiksuota vaizdinėje medžiagoje. Administracijos filialo Eigulių seniūnijos 2020 m. gegužės 20 d. raštu Nr. 08-2-299 pareiškėjas buvo įspėtas laikytis Tvarkymo ir švaros taisyklių.

Tvarkymo ir švaros taisyklės yra paskelbtos viešai, todėl pareiškėjo argumentai dėl tariamai neaiškių žemės sklypo įtraukimo į sąrašą motyvų tėra jo gynybinė pozicija, siekiant išvengti padidinto žemės mokesčio mokėjimo. Preliminarus Eigulių seniūnijos neprižiūrimos žemės sklypų sąrašas Kauno miesto savivaldybės internetiniame puslapyje buvo paskelbtas 2020 m. birželio 5 d., šiame sąraše nurodyta, kad žemės sklypas į sąrašą galimai bus traukiamas, kaip pažeidžiantis Tvarkymo ir švaros taisyklių 7.3. papunktį. Be to, žemės savininkas privalo rūpintis jam priklausančiu turtu ir žolę valdomame sklype pjauti daugiau nei kartą per metus. Atsakovė tinkamai įvykdė pareigą pagrįsti pareiškėjo žemės sklypo apleistumo, nepriežiūros faktą. Aplinkybė, kad įspėjime nebuvo nurodyti konkretūs Tvarkymo ir švaros taisyklių punktai, nesudaro pagrindo ginčijamo akto dalį panaikinti, kadangi ši aplinkybė nesukliudė pareiškėjui suprasti visuomeninių santykių esmės ir turinio, bei ginti tariamai jo pažeistas teises.

Skundas tenkintinas.

Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. rugsėjo 4 d. įsakymo Nr. A1-465 dalies, kuria pareiškėjui priklausantis žemės sklypas, esantis adresu (duomenys neskelbtini), buvo įtrauktas į Nenaudojamos žemės sklypų 2020 metų sąrašą (toliau – ir Sąrašas), teisėtumo ir pagrįstumo.

Byloje nustatyta, jog žemės sklypas, esantis adresu (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Žemės sklypas) bendrosios dalinės nuosavybės teise priklauso: Č. T.-K., J. T.-K., I. A., R. K., A. A., J. J., K. I., J. I., L. O. T..

Kauno miesto savivaldybės administracijos filialas Eigulių seniūnija 2020 m. gegužės 20 d. atliko Žemės sklypo apžiūrą ir 2020 m. gegužės 20 d. patikrinimo akte Nr. 08-8-60 konstatavo, kad pažeidžiamas Tvarkymo ir švaros taisyklių 7.3 punktas, t. y. sklypas neprižiūrimas, želia aukšta, nešienaujama žolė, varputis, piktžolės (dilgėlės). Žemės sklypo būklė buvo užfiksuota foto nuotraukomis. Eigulių seniūnija 2020 m. gegužės 20 d. raštu „Dėl neprižiūrimo žemės sklypo (duomenys neskelbtini)“ Nr. 08-2-299, informavo pareiškėją, jog Žemės sklypas yra neprižiūrimas ir vadovaujantis Nenaudojamos žemės nustatymo tvarkos aprašu, seniūnija ketina šį sklypą įtraukti į nenaudojamų sklypų, kurie bus apmokestinti

maksimaliu žemės mokesčio tarifu, sąrašą. Pareiškėjui buvo nurodyta nedelsiant sutvarkyti Žemės sklypą, pastoviai jį prižiūrėti bei palaikyti tvarką ir švarą, o apie atliktus veiksmus žemės sklypo būklei pagerinti informuoti seniūniją.

Eigulių seniūnija 2020 m. liepos 20 d. pakartotinai atliko Žemės sklypo apžiūrą ir 2020 m. liepos 20 d. patikrinimo akte Nr. 08-8-110 konstatavo, kad pažeidžiamas Kauno miesto savivaldybės tvarkymo ir švaros taisyklių 7.3 punktas, t. y. sklypas neprižiūrimas, želia aukšta, nešienaujama žolė, varputis, piktžolės (dilgėlės). Žemės sklypo būklė užfiksuota foto nuotraukomis.

Kauno miesto savivaldybės administracijos direktorius, vadovaudamasis Kauno miesto savivaldybės tarybos 2019 m. gegužės 14 d. sprendimo Nr. T-201 „Dėl 2020 metų žemės mokesčio tarifų ir apmokestinamojo žemės sklypo dydžio nustatymo“ 1.6 papunkčiu ir Nenaudojamos žemės nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Kauno miesto savivaldybės tarybos 2012 m. birželio 7 d. sprendimu Nr. T-286 „Dėl Nenaudojamos žemės nustatymo tvarkos aprašo tvirtinimo“ 9 punktu, skundžiamu 2020 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. AI-465, žemės sklypą, adresu (duomenys neskelbtini), įtraukė į Nenaudojamos žemės sklypų 2020 metų sąrašą.

Kauno miesto savivaldybės administracija 2020 m. rugsėjo 11 d. raštu Nr. 29-2-842 „Dėl padidinto žemės mokesčio mokėjimo“ informavo pareiškėją, jog jo nuosavybės teise valdomas žemės sklypas, adresu (duomenys neskelbtini), Administracijos direktoriaus 2020 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. AI-465 buvo įtrauktas į Nenaudojamos žemės sklypų 2020 metų sąrašą ir už 2020 metus pareiškėjui priklauso mokėti žemės mokestį 4 proc. tarifu.

Pareiškėjas 2020 m. rugsėjo 21 d. raštu kreipėsi į Administracijos Licencijų, leidimų ir paslaugų skyrių, prašydamas pateikti ginčijamą Įsakymą ir duomenis, kurių pagrindu Žemės sklypas buvo įtrauktas į Nenaudojamos žemės sklypų sąrašą. Administracija 2020 m. rugsėjo 25 d. lydraščiu Nr. 29-2-1216 „Dėl informacijos pateikimo“ pateikė pareiškėjui ginčijamą Įsakymą ir su Žemės sklypo apžiūra susijusią medžiagą.

Žemės, kuriai taikomas didesnis mokesčio tarifas, sąrašo sudarymo ir keitimo procedūras reglamentuoja Nenaudojamos žemės nustatymo tvarkos aprašas, patvirtintas Kauno miesto savivaldybės tarybos 2012 m. birželio 7 d. sprendimu Nr. T-286. Aprašo tikslas yra nustatyti nenaudojamus žemės sklypus ir jų savininkus, nuomininkus (naudotojus), siekiant išsiaiškinti šių žemės sklypų nenaudojimo priežastis ir apmokestinti jų savininkus, nuomininkus (naudotojus) maksimaliais žemės ar žemės nuomos mokesčių tarifais (Aprašo 2 punktas). Apraše vartojama sąvoka nenaudojama žemė – tai žemės sklypas ar jo dalis, kurie nenaudojami, neprižiūrimi (pažeidžiamos Taisyklės) (Aprašo 4 punktas). Pagal Aprašo 5 punktą, į Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu tvirtinamą Sąrašą įrašoma fiziniams ir juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausanti ar jų nuomojama (naudojama) valstybinė nenaudojama žemė, kuri pagal Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimą Nr. 1798 „Dėl nuomos mokesčio už valstybinę žemę“ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 10 d. nutarimą Nr. 1387 „Dėl žemės nuomos mokesčio už valstybinės žemės sklypų naudojimą“ yra pripažįstama mokesčio objektu.

Kriterijai, pagal kuriuos fiziniams ir juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausanti ar jų nuomojama (naudojama) valstybinė žemė įrašoma į Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu tvirtinamą Sąrašą, nustatyti Tvarkymo ir švaros taisyklių 7 ir 25 punktuose. Pagal Tvarkymo ir švaros taisyklių 7 punktą, teritorijų naudotojai privalo nuolat užtikrinti švarą ir tvarką jiems priskirtose teritorijose, t. y., be kita ko, priskirtose teritorijose prižiūrėti, kad neaugtų krūmai ir piktžolės, teritoriją šienauti periodiškai taip, kad žolės aukštis būtų ne daugiau kaip 12 cm (Taisyklių 7.3 p.). Nustatyti Taisyklių pažeidimai turi būti pagrįsti užfiksuotais patikimais įrodymais.

Nenaudojamos žemės nustatymo tvarkos aprašo 6 punktas numato, jog Kauno miesto seniūnai seniūnijų teritorijose nustato nenaudojamos žemės sklypus, surenka įrodymus (surašo apžiūros aktus su išsamiai aprašyta vaizdine medžiaga, kurioje nurodyta fiksavimo data (aprašymai, nuotraukos, žemėlapiai ir pan.) ar kitaip užfiksuoja požymius, kad žemės sklypas atitinka Aprašo 5 punktą), registruotais laiškais įspėja žemės sklypų savininkus ir nuomininkus (naudotojus) apie ketinimą įtraukti į Sąrašą, nustato protingą terminą (ne mažiau kaip 30 kalendorinių dienų) nustatytiems Taisyklių pažeidimams pašalinti ir atlieka pakartotinę tokių sklypų patikrą. Pagal Aprašo 3 punktą, Apraše nurodytais atvejais asmenys, kurių nuosavybės teise valdomas ar nuomojamas (naudojamas) žemės sklypas bus įrašomas arba yra įrašytas į Sąrašą, informuojami registruotu laišku ir jiems siūstina informacija papildomai paskelbiama Savivaldybės interneto svetainėje www.kaunas.lt. Nuo tokios informacijos paskelbimo dienos laikoma, kad žemės sklypo savininkui ar nuomininkui (naudotojui) tinkamai pranešta.

Atsakovė pažymėjo, jog pareiškėjas dar Eigulių seniūnijos 2020 m. gegužės 20 d. raštu

Nr. 08-2-299 „Dėl neprižiūrimo žemės sklypo (duomenys neskelbtini)“ buvo informuotas apie ketinimą jo nuosavybės teise valdomą žemės sklypą įtraukti į Sąrašą, be to, ši informacija 2020 m. birželio 5 d. buvo paskelbta viešai. 2020 m. liepos 20 d. pakartotinai atlikus žemės sklypo patikrą, pareiškėjas nebuvo informuotas apie ketinimą įtraukti žemės sklypą į Sąrašą, nes Aprašo 6 punktas nenumato pareigos pakartotinai informuoti sklypo savininką apie ketinimą įtraukti į Sąrašą.

Aprašo 3 punktas numato informacijos pateikimo žemės sklypo savininkui ar naudotojui atvejus, kai žemės sklypas pagal faktinę situaciją dėl Tvarkymo ir švaros taisyklių pažeidimo bus įrašomas į Sąrašą arba yra įrašytas į rengiamus Sąrašus, surinkus pakankamai įrodymų, patvirtinančių žemės sklypo nepriežiūros faktą, iki Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo dėl Sąrašo tvirtinimo priėmimo. Aprašo 6 punktas reglamentuoja procedūrą, kurios metu žemės sklypo savininkas įspėjamas apie ketinimą įtraukti į Sąrašą, nustatant protingą terminą pašalinti Tvarkymo ir švaros taisyklių pažeidimus ir vėliau atliekant pakartotinę tokių sklypų apžiūrą, siekiant patikrinti, ar per nurodytą terminą tokie pažeidimai buvo pašalinti.

Aprašas numato procedūrų eiliškumo tvarką. Pagal Aprašo 7 punktą, seniūnai sudaro sąrašus, kuriuose atskirai nurodo privačios ir nuomojamos žemės sklypo adresą, žemės sklypo unikalųjį numerį ir savininką, nuomininką (naudotoją). Aprašo 8 punkte nurodyta, jog Sąrašus, sudarytus pagal Aprašo 7 punkto reikalavimus, kartu su Nekilnojamojo turto registro duomenų banko išrašais, apžiūros aktais su išsamiai aprašyta vaizdine medžiaga ir kitus duomenis, pagrindžiančius atitiktį nenaudojamai žemei, seniūnai iki mokestinio laikotarpio rugpjūčio 20 d. pateikia Savivaldybės administracijos Finansų ir ekonomikos skyriui. Savivaldybės administracijos Finansų ir ekonomikos skyrius, gavęs iš seniūnų Aprašo 8 punkte nurodytus sąrašus, per 10 darbo dienų parengia Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą dėl Sąrašo tvirtinimo ir nustatyta tvarka teikia jį pasirašyti Savivaldybės administracijos direktoriui (Aprašo 9 p.).

Nors, kaip teigia atsakovė, Apraše nėra tiesiogiai reglamentuojama, kad Savivaldybės administracija privalo informuoti žemės sklypų savininkus apie pakartotinai atliekamus patikrinimus, teismas, įvertinęs Apraše įtvirtintų procedūrų tvarką, Aprašo 3 ir 6 punktų nuostatas, sprendžia, jog Aprašo 3 ir 6 punktuose numatyta asmenų informavimo procedūra neatleidžia atsakovės nuo pareigos apie ketinimą įtraukti žemės sklypą ar apie žemės sklypo faktinį įrašymą į Sąrašą informuoti žemės sklypo savininką ar naudotoją. Taip pat nuo asmenų informavimo pareigos neatleidžia žemės sklypo pakartotinio patikrinimo procedūra, kurios tikslas yra prevencinis. Pakartotinė sklypo patikrinimo procedūra numatyta patikrinti, ar žemės savininkas (naudotojas) pašalino per nustatytą terminą žemės sklype nustatytus Tvarkymo ir švaros taisyklių pažeidimus ir ar nepriežiūros faktas yra atsitiktinis ar

nuolatinis tęstinis Tvarkymo ir švaros taisyklių pažeidimas. Teismo vertinimu, pakartotiniu patikrinimu nėra tęsiama žemės sklypų įrašymo į Sąrašus procedūra, kuria būtų siekiama vienintelio tikslo – įrašyti žemės sklypus į Sąrašą.

Nagrinėjamo ginčo atveju Žemės sklypo 2020 m. liepos 20 d. patikrinimas dėl Tvarkymo ir švaros taisyklių pažeidimo nelaikytinas pakartotiniu, nes bylos duomenimis, pareiškėjas pašalino žemės sklypo nepriežiūros pažeidimus, kurie buvo nurodyti 2020 m. gegužės 20 d. Eigulių seniūnijos rašte ir apie tai informavo Eigulių seniūniją. Iš pareiškėjo pateiktų duomenų, t. y. 2020 m. birželio 17 d. PVM Sąskaitos faktūros Nr. 200 ir pareiškėjo susirašinėjimų elektroniniu paštu matyti, kad UAB „Paslaugų centras Ekoflora“ Žemės sklype atliko žolės pjovimo darbus ir pareiškėjas apie tai 2020 m. birželio 18 d. elektroniniu laišku (elektroniniu paštu eiguliai@kaunas.lt) pranešė seniūnijai. Byloje nėra duomenų, jog atsakovė pareiškėjui būtų pateikusi atsakymą (grįžtamąjį ryšį) po to, kai pareiškėjas Eigulių seniūnijai per nustatytą terminą pateikė informaciją apie sklypo sutvarkymą.

Kaip buvo minėta, Aprašo 6 punktas imperatyviai numato pareigą atsakovei informuoti žemės sklypo savininką ar naudotoją registruotu laišku, papildomai paskelbiant savivaldybės interneto svetainėje, jog žemės sklypas bus įrašomas arba yra įrašytas į Sąrašus. Nagrinėjamu atveju atsakovė neužtikrino administracinės procedūros reikalavimų, nes neinformavo pareiškėjo apie pradėtą ir vykdomą antrą procedūrą (dėl 2020 m. liepos 20 d. patikrinimo), todėl pažeidė pareiškėjo teisę žinoti apie jam teisinės pasekmes sukeliančius administracinius aktus bei pasinaudoti Aprašo 6 punkte numatyta teise pašalinti nustatytus pažeidimus.

Be to, pagal Aprašo 6 punktą, seniūnai registruotais laiškais įspėdami žemės sklypų savininkus ir nuomininkus (naudotojus) apie ketinimą įtraukti jų sklypus į Sąrašą, turi nustatyti protingą terminą (ne mažiau kaip 30 kalendorinių dienų) nustatytiems pažeidimams pašalinti. Nagrinėjamu Eigulių seniūnija 2020 m. gegužės 20 d. registruotu laišku informuodama pareiškėją apie nepriežiūrą Žemės sklypą, nenurodė jokio termino, per kurį šis sklypas turi būti sutvarkytas. Nors, kaip matyti iš bylos duomenų, šiuo atveju pareiškėjas duomenis apie atliktus žolės pjovimo darbus Eigulių seniūnijai teikė per Aprašo 6 punkte nustatytą terminą, tačiau pareiškėjas šiuo atveju neturėjo jokių duomenų apie konkrečius atsakovės vykdomos procedūros terminus, t. y. iki kada Žemės sklypas turi būti sutvarkytas (pašalinti nustatyti pažeidimai), kada bus atliekama kita apžiūra siekiant patikrinti, ar nustatyti pažeidimai, kuriuos pareiškėjas šalino, buvo pašalinti tinkamai.

Iš gero administravimo principo, kurio įgyvendinimas nacionalinėje teisėje kildinamas iš konstitucinio imperatyvo – valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Konstitucijos 5 str. 3 d.) – išplaukia, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus (vykdydamos valdžios funkcijas), privalo dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) išplėstinės teisėjų kolegijos 2012 m. spalio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-134/2012, LVAT biuletenis Nr. 25, 2012, 174–186 p.).

Administracinių teisinių santykių, susiklostančių tarp privačių asmenų ir valdžios institucijų, ypatumai lemia, kad privatus asmuo juose yra silpnesnioji pusė. Iš to valstybės institucijoms, įstaigoms, pareigūnams ir kitiems atitinkamus įgaliojimus turintiems asmenims kyla pareiga užtikrinti, kad privatūs asmenys galėtų veiksmingai ir tinkamai pasinaudoti jiems Lietuvos Respublikos Konstitucijos, kitų nacionalinės teisės aktų bei tarptautinių dokumentų suteikiamomis teisėmis ir laisvėmis. Tiek valdžios institucijos, tiek teismai, siekdami įgyvendinti gero viešojo administravimo principą, užtikrinti žmogaus teisių ir laisvių bei privataus asmens, kaip silpnesnės santykio su viešąja administracija šalies, apsaugą, privalo

bet kurioje situacijoje vadovautis fundamentaliais protingumo, teisingumo, sąžiningumo principais, sprendimų priėmimo metu atsižvelgti į susiklosčiusių aplinkybių visumą (šiais aspektais žr. 2013 m. kovo 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A552-185/2013; 2013 m. gegužės 14 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A444-878/2013 ir kt.).

Vadovaudamasis bendraisiais gero administravimo, sąžiningumo ir teisingumo principais, teismas vertina, jog atsakovė, nenustatydama konkretaus termino nustatytiems pažeidimams pašalinti, sudarė prielaidas pareiškėjui pagrįstai tikėtis, jog bet kada įvykdžius sklypo tvarkymo darbus ir apie tai pranešus atsakovei, jis bus informuotas apie kitus patikrinimus bei nustatytus trūkumus, t. y. bus supažindintas su atsakovės pozicija, ar žemės sklypas yra sutvarkytas tinkamai, tačiau atsakovė to nepadarė ir po sekančio patikrinimo priėmė ginčijamą įsakymą dėl Žemės sklypo įtraukimo į Sąrašą. Teismo vertinimu, atsakovė neužtikrino Apraše numatytos administracinės procedūros reikalavimų, nes nenustatė konkretaus termino nustatytiems pažeidimams pašalinti, neinformavo pareiškėjo apie vykdomą procedūrą (dėl antrojo patikrinimo), todėl pažeidė pareiškėjo teisę žinoti apie pareiškėjui teisingas pasekmes sukeliančius administracinius aktus bei pasinaudoti Aprašo 6 punkte numatyta teise pašalinti nustatytus pažeidimus per nustatytą terminą.

Pagal ginčijamo įsakymo priėmimo metu galiojusios redakcijos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 8 straipsnį, reglamentuojantį individualaus administracinio akto bendruosius turinio reikalavimus, individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos, individualiame administraciniame akte turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos ir nurodyta akto apskundimo tvarka. LVAT ne kartą yra konstatavęs, kad individualiame administraciniame akte motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Akte turėtų būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą. Administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs, pagrįsti nepiktnaudžiavimo valdžia bei kitais principais (LVAT 2009 m. balandžio 14 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A261-471/2009). Pažymėtina, jog ne visais atvejais visi individualaus administracinio akto motyvai turi būti nurodyti pačiame akte, tačiau tokiu atveju akte turi būti pateikiama nuoroda į kitus dokumentus, kuriuose išdėstyti tokio individualaus administracinio akto priėmimo motyvai.

Nagrinėjamu atveju administracinės bylos duomenys patvirtina, kad ginčo žemės sklypo faktinė situacija buvo užfiksuota Eigulių seniūnijos Nenaudojamos žemės patikrinimo aktais ir vaizdine medžiaga (nuotraukoms). Teismui pateiktų duomenų visetas leidžia daryti išvadą, kad atsakovė, priimdama ginčijamą įsakymą pareiškėjo atžvilgiu, galimai įvertino faktinių aplinkybių visumą pagal Aprašo 4 punkto, Tvarkymo ir švaros taisyklių 7 ir 25 punktų kriterijus ir vadovavosi prie patikrinimo aktų pateiktomis nuotraukomis, tačiau kaip matyti iš bylos duomenų, surinkta vaizdinė medžiaga nėra išsamiai aprašyta, o pateiktos nuotraukos neidentifikuoja, jog tai būtų pareiškėjui priklausantis žemės sklypas (pvz., nepažymėtos sklypo kadastrinės ribos), kuris yra apaugęs žole (Aprašo 6 p.). Tokiu būdu, skundžiamo įsakymo dalis neatitinka VAI 8 straipsnio reikalavimų, nes įrodinėjimo našta tokiais atvejais pirmiausia tenka būtent viešojo administravimo subjektui, t. y. jam tenka pareiga pagrįsti jo priimamą (priimtą) sprendimą aptariamu klausimu.

Įvertinęs ginčijamo administracinio akto ir jo priedo turinį teismas daro išvadą, kad jis nėra tinkamai pagrįstas teisės normomis (konkrečiai ir pareiškėjo atžvilgiu). Ginčijamame įsakyme nenurodytos nei Aprašo, nei Tvarkymo ir švaros taisyklių normos, kurių pagrindu žemės sklypas buvo įtrauktas į Sąrašą. Anksčiau paminėtas teisės normas galima tik

numanyti išnagrinėjus patikrinimo aktų turinį, kas neatleidžia atsakovės nuo pareigos teisės aktą (Įsakymą) pagrįsti teisės normomis. Konkretūs Tvarkymo ir švaros taisyklių punktai (papunkčiai), kuriuos pareiškėjas, atsakovės teigimu, pažeidė, buvo nurodyti tik atsakovės atliktų žemės sklypo patikrinimų aktuose, su kuriais pareiškėjas tinkamai nebuvo supažindintas, minėta informacija pareiškėjui tapo žinoma tik po to, kai pats pareiškėjas kreipėsi į Administraciją dėl duomenų, kurių pagrindu Žemės sklypas buvo įtrauktas į Sąrašą, pateikimo. Tai yra esminis VAI 8 straipsnio 1 dalies nuostatų pažeidimas, sudarantis savarankišką ir pakankamą pagrindą ginčijamam administraciniam aktui panaikinti (ABTĮ 91 str. 1 d. 1 p.).

Teisėjų kolegija, įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes, jas patvirtinančius įrodymus, ginčo teisinį reglamentavimą, sprendžia, jog skundžiamo Įsakymo dalis dėl Žemės sklypo įrašymo į skundžiamą įsakymu patvirtintą Sąrašą, iš esmės taikant pareiškėjui sankciją dėl žemės sklypo nepriežiūros ir įpareigojant jį mokėti žemės mokestį didesniu tarifu, priimta nesilaikant Aprašo 3 ir 6 punktuose įtvirtintų procedūros reikalavimų, pažeidžiant gero administravimo ir įstatymo viršenybės principus bei VAI 8 straipsnio reikalavimus administraciniam sprendimui, taip pat pareiškėjo teisę žinoti apie pareiškėjo teisėms įtakos turinčias procedūras ir gintis nuo nepalankaus sprendimo neigiamų pasekmių.

Dėl bylinėjimosi išlaidų.

Pareiškėjas prašė priteisti iš atsakovės bylinėjimosi išlaidas, kurias sudaro 726 Eur už susipažinimą su bylos medžiaga ir skundo parengimą, 242 Eur už pasirengimą ir atstovavimą teismo posėdyje, 23 Eur žyminį mokestį, iš viso 991 Eur.

Prašymas grindžiamas 2020 m. rugsėjo 25 d. PVM sąskaita faktūra Nr. 104, 2021 m. vasario 22 d. PVM sąskaita faktūra Nr. 4 bei 2020 m. rugsėjo 25 d. ir 2021 m. vasario 23 d. mokėjimo nurodymais.

ABTĮ 40 straipsnio 1 dalis numato, jog proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos šalies savo išlaidų atlyginimą.

Atstovavimo išlaidų atlyginimo klausimas sprendžiamas Civilinio proceso kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka (ABTĮ 40 str. 5 d.). Civilinio proceso kodekso 98 straipsnio 1 dalis nustato, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo, dalyvavusio nagrinėjant bylą, pagalbą, taip pat už pagalbą rengiant procesinius dokumentus bei teikiant konsultacijas. Civilinio proceso kodekso 98 straipsnio 2 dalis įtvirtina, jog šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, kaip nustatyta Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 patvirtintose rekomendacijose (redakcija, galiojanti nuo 2015 m. kovo 20 d.; toliau – ir Rekomendacijos). Rekomenduojami priteistini užmokesčio už advokato teikiamas teisinės paslaugas maksimalūs dydžiai apskaičiuojami taikant Rekomendacijose nustatytus koeficientus. Pagal Rekomendacijų 7 p., koeficientų pagrindu imamas Lietuvos statistikos departamento skelbiamas užpraėjusio ketvirčio vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių).

Pareiškėjas prašo atlyginti 726 Eur išlaidas už susipažinimą su byla ir skundo parengimą.

Pagal Rekomendacijų 8.2 punktą, užmokesčio dydis (koeficientas) už skundo parengimą – 2,5. Skundą teismui pareiškėjas pateikė 2020 m. rugsėjo 28 d. (2020 m. III ketv.), todėl sprendžiant dėl išlaidų už skundo surašymą priteisimo Rekomendacijose numatyto koeficiento pagrindu imamas 2020 metų I ketv. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis. Atitinkamai už skundo parengimą maksimali rekomenduojama priteisti suma – 3452,50 Eur (1381 x 2,5).

Išlaidos už susipažinimą su bylos medžiaga yra tiesiogiai susijusios ir vertintinos kaip sudėtinė Rekomendacijų 8.2 punkte numatytų paslaugų (skundo parengimas) dalis (žr., pvz., LVAT 2015 m. liepos 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-733-146/2015, 2015 m. spalio 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-988-756/2015, 2018 m. rugpjūčio 8 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-3910-415/2018).

Kadangi prašomos 726 Eur išlaidos už skundo parengimą ir susipažinimą su bylos medžiaga neviršija rekomenduojamo dydžio, yra pagrįstos, todėl priteistinos.

Už pasirengimą ir atstovavimą 2021 m. vasario 23 d. teismo posėdyje prašoma atlyginti

242 Eur (su PVM).

Pagal Rekomendacijų 8.19 punktą, rekomenduojamas užmokesčio dydis (koeficientas) už vieną atstovavimo teisme, pasirengimo teismo posėdžiui valandą – 0,1. 2021 m. vasario 23 d. teismo posėdis byloje truko 5 min., kas pagal Rekomendacijų 9 punktą prilyginama 0 val.

Pareiškėjas nenurodo, kiek konkrečiai laiko truko pasirengimas 2021 m. vasario 23 d. teismo posėdžiui, todėl vadovaudamasis protingumo kriterijumi teismas sprendžia, kad pasirengimas teismo posėdžiui truko 1 val. Rekomendacijose numatyto koeficiento pagrindu imamas 2020 metų III ketv. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis - 1454,8 Eur. Atitinkamai už pasirengimą 2021 m. vasario 23 d. teismo posėdžiui maksimali rekomenduojama priteistina suma – 145,48 Eur (1454,8 x 0,1). Šios išlaidos pagrįstos, todėl priteistinos.

Pareiškėjas kreipdamasis į teismą sumokėjo 23,00 Eur žyminį mokesį, todėl sumokėtas žyminis mokestis pareiškėjui priteistinas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pareiškėjo prašymas dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo priteisimo tenkintinas iš dalies, priteisiant pareiškėjui iš atsakovės 894,48 Eur (726,00 + 145,48 + 23,00) bylinėjimosi išlaidų.

Teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 41 straipsnio 1 dalimi, 86–87 straipsniais, 88 straipsnio 2 punktu,

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo Č. T.-K. skundą patenkinti.

Panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. rugsėjo 4 d. įsakymo Nr. A1-465 „Dėl nenaudojamos žemės sklypų 2020 metų sąrašo patvirtinimo“ dalį, kuria pareiškėjui priklausantis žemės sklypas, adresas (duomenys neskelbtini), įtrauktas į Nenaudojamos žemės sklypų 2020 metų sąrašą.

Prašymą dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo patenkinti iš dalies.

Priteisti pareiškėjui Č. T.-K. iš atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos 894,48 Eur (aštuoni šimtai devyniasdešimt keturi eurai, 48 ct) bylinėjimosi išlaidų.

Sprendimas per 30 kalendorinių dienų nuo jo paskelbimo dienos apeliacine tvarka gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui per Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmus.

Teisėjai

Audrius Grauželis

Kukaliene Daina

Urboniene Asta